

Handreiking de-escalatie extreem weer evenementen VRNHN

Voorwoord

Door klimatologische veranderingen verandert het weerbeeld in Nederland. Zomerstormen, extreme regenval, maar ook (langdurige)perioden van extreme hitte komen steeds vaker voor. Deze weersomstandigheden hebben invloed op de organisatie van evenementen. Niet alleen tijdens het evenement, maar ook al in de voorbereidings- en opbouwfase.

In de zomer van 2023 vonden zowel binnen de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) als landelijk diverse evenementen plaats waarbij meerdere personen onwel werden door de hitte en hierdoor behandeld moesten worden door de EHBO of ambulancedienst. Aan de andere kant werden er diverse festivals en optredens afgelast in verband met voorspeld noodweer met wateroverlast, onweer en hagel.

Op basis van de evaluatiepunten van diverse evenementen heeft team Risicobeheersing het verzoek gekregen om een de-escalatieladder extreem weer uit te werken. Met deze "Handreiking de-escalatie extreem weer evenementen VRNHN" wordt hieraan invulling gegeven.

Deze handreiking kan gebruikt worden door evenementenorganisatoren om tijdig een goed en eenduidig beeld te krijgen van en voor te bereiden op verwachte extreme weersomstandigheden bij evenementen. Daarnaast kan de handreiking ook worden gebruikt door gemeenten en de multidisciplinaire crisisorganisatie vanuit VRNHN.

Dit document is opgesteld na vaststelling van het Regionaal evenementenbeleid VRNHN 2024-2028, versie dec 2023 en wordt hier dan ook niet in genoemd. Na vaststelling maakt dit document als bijlage onderdeel van het regionaal evenementenbeleid VRNHN 2024-2028, versie dec 2024. Met dit document wordt zorg gedragen voor een uniforme voorbereiding op extreem weer situaties bij evenementen binnen VRNHN.

Als u bij het gebruik van de escalatieladder vragen of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met team Risicobeheersing van VRNHN, evenementenveiligheid@vrnhn.nl o.v.v. Handreiking de-escalatie extreem weer evenementen VRNHN.

Datum.....

Mostapha Nazih - Portefeuillehouder Risicobeheersing

Patrick Grim - Operationeel manager Risicobeheersing

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Juridisch kader en verantwoordelijkheden	5
3. Beheersmaatregelen	6
3.2.1 Monitoring	7
3.2.2 Maatregelen	7
3.2.3 De-escalatieladder en kleurcodering	8
3.3.1 Maatregelen.....	8
3.3.2 Communicatie.....	9
3.4.1 Maatregelen.....	9
3.4.1a Onvoorzien / plotselinge weersomslag	9
3.4.2 Evenementencamping.....	9
3.4.3 Communicatie.....	10
4. Voorbereiding bevoegd gezag / VRNHN/hulpdiensten	10
5. Extreem weer scenario's	10
Bijlage I. Checklist maatregelen extreem weer	13
Bijlage IIa. De-escalatieschema organisatie.....	15
Bijlage IIb. De-escalatieschema VRNHN/hulpdiensten	15
Bijlage III. De-escalatieladder	16
IIIa. De-escalatieladder	16
IIIb. Momentum de-escalatieladder	16
Bijlage IV. Drempelwaarden kleurcodes KNMI	17
Bijlage V. Hitte index Steadman	18

1. Inleiding

Een goede voorbereiding op extreme weersituaties begint al op het moment dat een evenement is aangemeld voor de regionale evenementenkalender in het programma Digimak. In bijlage 2 “Behandelscan” van het Evenementenbeleid VRNHN wordt voor elk evenement, op basis van de gevoeligheid voor weersomstandigheden van het evenement, door de gemeente een score toegekend. Deze score, in combinatie met de andere profielscores, draagt bij aan de risicoclassificering van het evenement. Op het moment van aanvraag van de evenementenvergunning moet de organisator van het evenement het scenario “Extreem weer” in het ontruimings- of veiligheidsplan verwerken.

Nadat de evenementenvergunning is verleend, moet de organisator het ontruimings-/veiligheidsplan bekend en beoefend maken bij de medewerkers van het evenement. Bij een C-evenement of een groter B-evenement, kan daarnaast team Crisisbeheersing een multidisciplinaire voorbereidingsactiviteit (MVA) organiseren. Bij deze activiteit gaan zij in op een scenario uit het veiligheidsplan en bespreken zij hoe men binnen de crisisorganisatie bij een evenement omgaat met escalatie van het scenario. Naast de multipartners binnen VRNHN (brandweer, GHOR, GGD, Crisisbeheersing, Bevolkingszorg) worden hier ook politie, gemeente en de organisator van het evenement bij betrokken. Een escalatie van het scenario “Extreem weer” kan onderwerp zijn van een dergelijke MVA, maar kan ook gaan om escalatie van een ander scenario.

Een goede voorbereiding kan escalatie van mogelijke incidenten bij extreme weersituaties voorkomen en beperken. Uitgangspunt hierbij is dat bij (dreigende) escalatie niet de (zorg)hulpverlening opgeschaalt, maar het evenement wordt “gedownsized”. De “Handreiking de-escalatie extreem weer evenementen VRNHN 2024” (hierna deze handreiking) omschrijft hoe wij binnen VRNHN, voorafgaand aan en tijdens evenementen, omgaan met (verwacht) extreem weer.

1.1 Doel en doelgroep

Het doel van deze escalatieladder is om gemeenten, evenementenorganisatoren en hulpdiensten een tool te geven om bij (de verwachting van) extreem weer de benodigde maatregelen te nemen om de veiligheid van deelnemers / bezoekers van het evenement te waarborgen.

Doelgroepen zijn:

- De organisator van het evenement;
- Gemeenten;
- Team Risicobeheersing en team Crisisbeheersing VRNHN;
- Deelnemers aan het veiligheidsoverleg;
- Leden (pre)CoPI; en
- De evenementencoördinator.

1.2 Totstandkoming en beheer

De reden tot het opzetten van dit document komt zowel voort uit de evaluatie van (sport)evenementen binnen de VRNHN, als diverse voorbeelden uit het land, waarbij (dreiging van) extreem weer, van invloed was op het verloop en zelfs heeft geleid tot afgelasten van diverse evenementen.

Deze handreiking geeft aan hoe een evenementenorganisator het weer kan monitoren. Ook biedt het een overzicht van de te nemen maatregelen op het moment dat er de verwachting is van een extreem weersituatie.

Deze handreiking is mede opgesteld door gebruik te maken van:

- Nederlands Handboek Evenementen Veiligheid 1.0 (NHEV);
- Regionaal evenementenbeleid VRNHN 2024-2028, incl. bijlagen;
- Handreiking hoe om te gaan met risicovol weer bij evenementen in Twente;
- Escalatieladder Dam tot Damloop 2023 VRZW;
- Nationaal Hitteplan, Voorlichtingsblad evenementen RIVM dd. 02-05-2023;
- Blog Event Safety Institute "Hoe ga je om met extreem warm weer op evenementen?"
- Werkgroep evenementenveiligheid VRNHN.

1.3 Leeswijzer

Dit document is opgebouwd uit 5 hoofdstukken en 4 bijlagen. In hoofdstuk 2 worden het juridisch kader en de verantwoordelijkheden van de organisator omschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de beheersmaatregelen, op welke manier het weer gemonitord wordt en de fases van het evenement. Hoofdstuk 4 gaat kort in op hoe de VRNHN/hulpdiensten zich voorafgaand aan / tijdens een evenement voorbereiden op mogelijk extreem weersituaties. Aansluitend omschrijft hoofdstuk 5 de diverse weerscenario's die zich tijdens een evenement voor kunnen doen.

In bijlage I staat een checklist met mogelijk te nemen maatregelen. Bijlage II geeft hierop de de-escalatie stroomschema's weer voor zowel de organisatie als voor de VRNHN/hulpdiensten. De escalatieladder in bijlage III kan door een organisatie worden gebruikt om per kleurcode de te nemen maatregelen te omschrijven en inzicht te geven vanaf welk moment, welke vertegenwoordigers vanuit de hulpdiensten betrokken worden. Bijlage IV bevat de leeswijzer met betrekking tot de kleurcodes die het KNMI hanteert. Afsluitend geeft bijlage IV een overzicht en uitleg van de hitte-index van Steadman.

2. Juridisch kader en verantwoordelijkheden

In onderstaand hoofdstuk komen het juridische kader, de bestuurlijke verantwoordelijkheden, de verantwoordelijkheden van de organisator, de adviesmogelijkheden van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en de politie aan bod.

Deze handreiking vindt zijn juridisch kader in onderliggende wetgeving, zoals hieronder is opgenomen:

- Gemeentewet;
- Wet veiligheidsregio's (WvR);
- Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen (Bgbop);
- Algemeen plaatselijke verordening (APV).

Naast genoemde wetgeving zijn er ook diverse (landelijke) richtlijnen over hoe om te gaan met extreem weer scenario's:

- Regionaal evenementenbeleid VRNHN 2024-2028;
- Gemeentelijk evenementenbeleid;
- Nederlands Handboek Evenementen Veiligheid 1.0 (NHEV);
- Hitteplan, RIVM;
- GGD-richtlijn "Medische milieukunde: hitte en gezondheid".

2.1 Toepasbaarheid

Deze handreiking kan gebruikt worden bij de voorbereiding op extreme weersituaties bij evenementen. Niet alleen valt hierbij te denken aan extreem warm of koud weer, maar ook aan weersomstandigheden waarvoor het KNMI een waarschuwing en/of een weeralarm afgeeft. Bij deze weersomstandigheden kunnen zowel de gezondheidsrisico's, als risico's op het gebied van openbare orde en veiligheid voor deelnemers/publiek zodanig groot worden dat beheersmaatregelen vanuit de organisatie noodzakelijk zijn. In het ergste geval kan dit leiden tot het (tijdelijk) stilleggen en zelfs afgelasten van een evenement.

Door locatie, grootte, verschil in organisatie en de periode waarin een evenement plaats vindt, is een standaard methodiek onmogelijk. Deze handreiking geeft dan ook een basis hoe voor te bereiden en te handelen op het moment dat een extreem weerscenario zich tijdens een evenement voordoet. De te nemen beheersmaatregelen bij B- en C-evenementen in geval van extreem weer, moeten altijd in overeenstemming met de organisatie, bevoegd gezag (gemeente) en/of hulpdiensten per evenement worden genomen.

2.2 Verantwoordelijkheid

De organisator van het evenement is primair verantwoordelijk voor een veilig verloop van het evenement en hiermee, indien van toepassing, ook voor monitoring van het weer en het treffen van passende maatregelen bij (veranderende) weersomstandigheden die van invloed kunnen zijn op de veiligheid van deelnemers en/of bezoekers van het evenement. De gemeente stelt als bevoegd gezag onder andere voorwaarden en eisen aan een evenement om deze veilig en ordelijk te laten verlopen. De burgemeester van de gemeente waar het evenement plaatsvindt is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en openbare veiligheid.

Of en welke maatregelen, gebaseerd op de weersverwachtingen, bij een evenement genomen moeten worden, is afhankelijk van diverse factoren. Belangrijk hierbij is dat tijdig bij alle betrokken partijen (organisator, gemeente, hulpdiensten) een eenduidig beeld is over de te verwachten weersomstandigheden, hoe snel en hoe lang deze weersomstandigheden van invloed zijn op het evenement.

2.3 Verzekering

Een organisator kan zich verzekeren voor het moment dat een evenement door extreem weer moet worden stil gelegd, afgelast of geannuleerd. Door veel verzekeraars is bepaald dat de beslissing om een evenement stil te leggen, af te gelasten of te annuleren, moet worden genomen door een overheidsinstelling. De bewijslast om extreme weersomstandigheden aan te tonen ligt echter te allen tijde bij de verzekerde (organisator). Hierbij geldt als voorwaarde dat tot de betreffende keuze moet zijn gekomen, omdat er zonder deze keuze, een reëel te achten gevaar ontstaat voor bezoekers/deelnemers en/of een reële kans ontstaat op schade aan de voor het evenement getroffen voorzieningen.

De voorwaarden en dekkingen kunnen per verzekeraar verschillen. Hierbij kunnen ook voorwaarden worden gesteld aan de beheersmaatregelen die de organisatie kan voorbereiden en uitvoeren.

(bron: NHEV)

3. Beheersmaatregelen

Ongeveer een week voor aanvang van een evenement is een weersverwachting bekend. Deze moet dagelijks gemonitord worden. Of, wanneer en welke maatregelen moeten worden getroffen, hangt af van de weersverwachting en de fase waarin het evenement zich bevindt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de “koude” fase en de “warme” fase.

Met de “koude” fase bedoelen we zowel de opbouwperiode voorafgaand aan het evenement, als ook de afbouwperiode na het evenement. Omdat voor de op- en afbouw over het algemeen de Arbowet van toepassing is, wordt hier in dit stuk niet verder op ingegaan. Dit onthoudt een organisator echter niet van de verplichting om, in deze periode, bij extreem weer voor een veilige werkomgeving van zijn/haar personeel te zorgen!

De “warme” fase betreft de periode (vlak) voor aanvang en tijdens het evenement. Hierbij moet de organisator niet alleen rekening houden met de inlooptijd van bezoekers/deelnemers voorafgaand aan het evenement. Ook moet de organisator rekening houden met een redelijke tijd dat bezoekers/deelnemers vanuit huis onderweg zijn naar de evenementenlocatie. Omdat dit qua bezoekers/deelnemers voor een lokaal georiënteerd evenement anders is, dan voor een regionaal of zelfs landelijk georiënteerd evenement, betreft dit maatwerk.

3.1 Beeldvorming

Bij monitoring van de weersverwachtingen is het van groot belang dat alle betrokken partijen eenzelfde beeld hebben. Binnen de meldkamer Noord-Holland en VRNHN gebruiken we de meteogegevens van het KNMI. Daarnaast kunnen we voor een actueel beeld ook gebruik maken van de site www.ventusky.com waarop specifieke weersomstandigheden worden weergegeven,. Deze site geeft echter “slechts” een weersverwachting van een dag. De gegevens van het KNMI en/of Ventusky worden als maatgevend geacht. Ook als de organisator gebruik maakt van een ander weersinstituut.

Het KNMI hanteert vier kleurcodes voor weerswaarschuwingen:

- Groen - Geen aanleiding tot het geven van weerswaarschuwingen;
- Geel - Alertheid geboden. De waarschuwing wordt op zijn vroegst 48 uur van tevoren afgegeven op het moment dat de weerszekerheid ten minste 60% bedraagt;
- Oranje - Voorbereiding noodzakelijk. De waarschuwing wordt op zijn vroegst 24 uur van tevoren afgegeven op het moment dat de weerszekerheid ten minste 60% bedraagt;
- Rood (weeralarm) - Actie noodzakelijk. Het weeralarm wordt uitgegeven bij een mogelijk grote impact van het weer op de samenleving. Op zijn vroegst twaalf uur voordat het weerfenomeen kan optreden. Het alarm kan ook worden afgegeven als er een kleine kans is op extreme weersituaties, maar de veiligheidsrisico's groot zijn.
Omdat code rood wordt afgegeven op basis van een impactanalyse, is er geen standaard tabel met drempelwaarden.

In bijlage 4 is een overzichtstabel van de drempelwaarden voor de kleurcodes weergegeven.

3.2 Basismaatregelen

Elke organisator van een evenement moet zich ervan bewust zijn en goed voorbereid zijn op de risico's en gevolgen van een extreme weerssituatie tijdens zijn/haar evenement. Niet alleen het op voorhand voorbereid zijn op extreem weer, maar ook het tijdsbestek tussen het (mogelijk) voordoen van een extreme weersituatie en de tijd die nodig is om maatregelen uit te voeren en/of een evenemententerrein gedeeltelijk of geheel veilig te ontruimen, is mede bepalend wanneer op zijn laatst nog besluitvorming hierover kan worden genomen.

3.2.1 Monitoring

In aanloop naar het evenement moeten door de organisator de volgende zaken gemonitord blijven worden:

- Veranderingen in de weersverwachting voor en tijdens het evenement;
- Zijn de te nemen / genomen maatregelen voldoende.

Als in de "koude" fase al sprake is van extreme weersomstandigheden en/of de verwachting is dat deze plaats kunnen gaan vinden tijdens het evenement, dient de organisator (voorbereidende) maatregelen te nemen. Deze maatregelen moeten in overeenstemming zijn met het ontruimings-/veiligheidsplan.

3.2.2 Maatregelen

De hieronder genoemde punten geven een basis voor een organisator hoe men zich kan voorbereiden op extreem weer. Een uitgebreide checklist is opgenomen in Bijlage I, "Checklist maatregelen extreem weer".

- Bepaal welke extreme weersomstandigheden zich tijdens het evenement kunnen voordoen en voor risico's kunnen zorgen (bijvoorbeeld onderkoeling, oververhitting van deelnemers of objecten die kunnen omwaaien bij veel wind);
- Bepaal welke maatregelen genomen kunnen worden om de risico's te beperken;
- Bepaal vanaf welk moment voorafgaand aan het evenement de weersverwachtingen worden gemonitord;
- Bepaal vanaf welk moment er (extra) veiligheidsoverleggen plaatsvinden, en welke partijen/diensten hieraan deelnemen.
- Bepaal binnen welk tijdsbestek men de locatie geheel en/of gedeeltelijk ontruimd kan hebben;

- Verwerk duidelijk in het ontruimings-/veiligheidsplan:
  - de extreem weerscenario's die van toepassing kunnen zijn op het evenement;
  - hoe monitoring van het weer plaatsvindt en wanneer het veiligheidsteam bijeen wordt geroepen;
  - de te nemen maatregelen bij (verwacht) extreem weer;
  - de opvanglocaties bij gedeeltelijk en volledige ontruiming;
  - wat de criteria zijn om het evenement stil te leggen, of af te gelasten.
- Zorg voor een communicatieplan waarin is opgenomen hoe en wanneer bezoekers/deelnemers, campinggasten, maar ook personeel wordt geïnformeerd over het weer en de hierop genomen maatregelen. Dit geldt voor zowel voor bezoekers/deelnemers die al aanwezig zijn op de evenementenlocatie, als mogelijk nog onderweg zijn.
- Zorg voor rijplaten indien het evenemententerrein en/of de toegangswegen door b.v. extreme regenval ontoegankelijk kan worden voor hulpverleningsvoertuigen;
- Volg de richtlijnen van de (sport)bonden en veldnorm evenementenzorg.

3.2.3 De-escalatieladder en kleurcodering

Om overzicht te krijgen wanneer welke maatregelen moeten worden voorbereid/getroffen, kan gebruik worden gemaakt een de-escalatieladder (bijlage III) in combinatie met kleurcoderingen. Door de diverse stadia in te delen in de kleuren wit, groen, geel, oranje rood en zwart, ontstaat overzicht in welk (weer)stadium zich een evenement bevindt. Vanuit alle stadia (kleur) kan men zich voorbereiden op het volgende stadium waarbij "wit" de situatie betreft waar geen sprake is van extreem weer en "zwart" het stadium is waarbij het weer/de verwachting zodanig is dat het evenement moet worden geannuleerd/afgelast.

Ook in het veiligheidsoverleg en/of (pre)CoPI kan men de de-escalatieladder en kleurcodes gebruiken. Niet alleen ontstaat hierdoor een eenduidig beeld in welk (weer)stadium men zich bevindt, maar kunnen ook de hulpdiensten zich voorbereiden op de maatregelen en mogelijke gevolgen van het volgende stadium.

3.3 "Koude" fase

Het evenement vindt binnen aanzienlijke tijd plaats en is mogelijk in opbouw.

Naast maatregelen ten behoeve van de veiligheid van bezoekers/deelnemers tijdens het evenement, moet de organisator ook zorgen voor een veilige situatie tijdens de op- en afbouwfase van het evenement voor het personeel en andere aanwezige personen. Dit onderwerp wordt in dit document niet verder uitgewerkt.

3.3.1 Maatregelen

Om te zorgen dat de basishulpverlening en -zorgverlening niet in het gedrang komt, is het uitgangspunt van de hulpdiensten dat deze niet opschaalt, maar dat de organisatie maatregelen neemt om af te schalen.

Maatregelen die vanuit de organisatie genomen moeten worden, moeten dan ook zijn gericht op de zogenaamde vier V's:

- Veranderen van het evenement;
- Verkorten van het evenement;
- Verplaatsen van het evenement; of
- Vervallen van (onderdelen van) het evenement.

Als blijkt dat de weersverwachting verandert en/of blijkt dat de maatregelen vanuit de organisatie naar mening van het bevoegd gezag onvoldoende zijn, zal het bevoegd gezag, via de meldkamer, de juiste crisisfunctionarissen bijeen laten komen in een veiligheidsoverleg. In dit veiligheidsoverleg moeten alle betrokken partijen (gemeente, organisator, beveiliging, hulpdiensten) vertegenwoordigd zijn. Aan de hand van de verwachtingen en de uitkomsten van het veiligheidsoverleg kan een inschatting worden gemaakt van de invloed van het weer op het betreffende evenement. Hierop kan de organisator passende maatregelen treffen.

3.3.2 Communicatie

De organisator is verantwoordelijk voor de communicatie. Maatregelen die van invloed zijn voor bezoekers/deelnemers van het evenement moeten tijdig worden gecommuniceerd. Dit geldt voor zowel bezoekers die al op de evenementenlocatie aanwezig zijn, als nog onderweg zijn. Naast personeel wat uitleg aan bezoekers kan geven, zijn ook (multi)mediakanalen, en matrix -borden manieren om bezoekers te informeren.

3.4 “Warme” fase

Deelnemers/bezoekers bevinden zich al op het evenemententerrein en/of activiteiten zijn al gestart. Er moet door de organisator van het evenement continu gemonitord worden of de genomen maatregelen afdoende zijn.

3.4.1 Maatregelen

Ook als het evenement op het punt staat te beginnen of al gestart is, blijft het uitgangspunt van de hulpdiensten dat deze niet opschaalt, maar dat de organisatie maatregelen neemt om af te schalen (zie 3.3.1) De deelnemers binnen het veiligheidsoverleg moeten zich continu op de hoogte blijven houden van de situatie. Bij wijziging van de weersverwachting bepalen of de genomen maatregelen nog voldoende passend zijn, moeten zij rekening houden dat uitstel van aanvang, het (tijdelijk) stilleggen of zelfs afgelasten van het evenement tot de mogelijkheden hoort.

3.4.1a Onvoorziene / plotselinge weersomslag

Mocht zich een situatie voordoen waarbij het weer plotseling omslaat, is het van belang dat de organisator direct terug kan vallen op de maatregelen zoals omschreven in het veiligheidsplan. Als deze nog niet zijn opgestart, moeten de leden van het veiligheidsoverleg op zeer korte termijn bijeen te komen.

Tijdens het overleg kijken de leden van het veiligheidsoverleg onder andere naar:

- Wat zijn de huidige gevolgen van de weersomslag?
- Zijn de genomen maatregelen voldoende of moeten deze worden aangepast / Is de huidige situatie beheersbaar door de organisatie?
- Zo niet, welke (extra maatregelen /voorzieningen zijn noodzakelijk?
- Wat is de verwachte duur van de weersomslag?
- Is assistentie / opschaling hulpdiensten noodzakelijk?

3.4.2 Evenementencamping

Bij meerdaagse festivals kan het zijn dat er op het festivalterrein een tijdelijke camping is ingericht. Naast maatregelen gericht op het evenemententerrein, moeten in het veiligheidsplan specifieke maatregelen worden omschreven die gericht zijn op hoe om te gaan met extreme weersinvloeden op het kampeerterrain en de aanwezigen op dit terrein.

3.4.3 Communicatie

Maatregelen die direct van invloed zijn op bezoekers/deelnemers van het evenement dienen duidelijk en naar iedereen te worden gecommuniceerd. Dit geldt niet alleen voor bezoekers/deelnemers die al op locatie zijn en/of deelnemen, maar ook voor mogelijke bezoekers/deelnemers die nog onderweg zijn.

Bij het stilleggen/ afgelasten van het evenement, maar ook bij het mogelijk ontruimen van (een deel van) het evenemententerrein, moet er rekening worden gehouden dat er te allen tijde bezoekers kunnen zijn die het niet eens zijn met de genomen maatregelen en niet mee willen werken. Hierbij is het van belang dat de organisator voldoende beveiligingsmedewerkers beschikbaar heeft die bij eventuele onrust tijdig kunnen ingrijpen om escalatie te voorkomen.

4. Voorbereiding bevoegd gezag / VRNHN/hulpdiensten

4.1 Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is bekend met alle evenementen binnen de eigen gemeente. Zij moet er op toe zien dat een organisator van een evenement voorbereid is op extreme weersomstandigheden. Als blijkt dat dit niet het geval is, zal zij samen met de organisator moeten kijken welke maatregelen getroffen moeten worden. Indien gewenst kan het bevoegd gezag advies vragen aan VRNHN / hulpdiensten.

4.2 VRNHN/hulpdiensten

Ondanks de verantwoordelijkheid van de organisator van het evenement en de genomen maatregelen, monitort VRNHN eveneens de weersverwachtingen. In eerste instantie zal dit plaatsvinden via de wekelijkse veiligheidsbriefing vanuit het "Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK)". Op het moment dat blijkt dat er een verwachting is van extreem weer, zijn de dienstdoende crisisfunctionarissen hiervan op de hoogte en kan er op voorhand rekening mee worden gehouden.

5. Extreem weer scenario's

5.1 (Extreme) Warmte

In Nederland worden dagen met een maximumtemperatuur van 30°C of hoger gezien als een tropische dag. Op het moment dat er een weersverwachting is van meer dan 10% op een warme periode van meer dan vier dagen met 27°C of hoger wordt besproken of het Nationaal hitteplan geactiveerd moet worden. De kans dat zich een periode van aanhoudende warmte voordoet is het hoogst in de periode mei – september. Dit is ook de periode dat de meeste evenementen plaatsvinden.

(Extreme) warmte geeft voornamelijk een groot gezondheidsrisico. Naast kans op verbranding door de zon, bestaat er ook kans op uitdroging en een zonnesteek. Niet tijdig afkoelen kan leiden tot hittestress, hitte-uitputting en zelfs een hitteberoerte.

De te nemen maatregelen zijn per evenement verschillend gekoppeld aan vier factoren:

1. De hitte index gebaseerd op temperatuur en luchtvochtigheid (Steadman, bijlage V.);
2. Het type bezoeker / deelnemer;
3. De locatie van het evenement; en
4. De mate van inspanning.

Voor bepaalde evenementen, zoals dance- en sportevenementen kan de hitte index van Steadman (bijlage V) ondersteuning geven bij de beslissing wanneer welke maatregelen genomen moeten worden. Bij gebruikmaking van de hitte index moet rekening worden gehouden met het gegeven dat de tijdsduur van de blootstelling en type deelnemer/bezoeker van een evenement (gezondheid, invloed van drank, drugs) de index negatief kan beïnvloeden. Zeker bij duursporten (triatlons, hardloopwedstrijden) en evenementen waarbij grote inspanning verwacht wordt van deelnemers, moet een organisator er rekening mee houden dat ook bij minder hoge temperaturen genoemde complicaties kunnen optreden.

Naast gezondheidsrisico's kan aanhoudende warmte ook de kans op brand verhogen.

Eventuele maatregelen bij extreme warmte worden omschreven in bijlage I. "Checklist maatregelen extreem weer".

5.2 Extreme kou / onderkoelingsgevaar

Het KNMI kent geen omschrijving van "extreme kou". Wel wordt er gesproken over een koudegolf. Dit is een periode van minstens vijf ijsdagen (maximumtemperatuur lager dan 0,0°C) waarvan ten minste drie dagen lager dan -10°C. Naast temperatuur, spelen neerslag en wind(snelheid) ook een belangrijke factor, waardoor de gevoelstemperatuur lager kan liggen dan de daadwerkelijke temperatuur. Bij evenementen kan echter al veel eerder en op een andere manier sprake zijn van "extreme kou" en is onderkoelingsgevaar de belangrijkste factor.

Sportevenementen in koud weer, zeker met wind en neerslag, maar ook zwemmen in koud water vergen een lichamelijke inspanning die te vergelijken is met het beoefenen van topsport. Ook door gebruik van alcohol verlies je sneller warmte waardoor bezoekers van een evenement eerder onderkoeld kunnen raken. Als er kans is op onderkoeling van deelnemers/bezoekers aan een evenement moeten er voldoende warme/droge plekken georganiseerd worden.

Eventuele maatregelen bij extreme kou / onderkoelingsgevaar worden omschreven in bijlage I. "Checklist maatregelen extreem weer".

5.3 Extreme wind

Bij kans op windstoten van boven de 75 km/u wordt er een waarschuwing uitgegeven. Windvlagen van meer dan 100 km/u zijn aangeduid als zeer zware windstoten.

Het KNMI gaat uit van storm op het moment dat er een uurgemiddelde windsnelheid wordt behaald tussen de 75 en 88 km/u (windkracht 9). Bij windkracht 10 is er sprake van zware storm, bij windkracht 11 van zeer zware storm. Op het moment dat er sprake is van windkracht 12 is er sprake van een orkaan.

Over het algemeen vinden in het voorjaar en de zomerperiode de meeste buitenevenementen plaats. Er moet rekening worden gehouden met de maximale windbelasting waarop tijdelijke bouwwerken zijn getest. Loszittende materialen moeten worden vastgezet en bepaald moet worden of er gevaar kan ontstaan door (blad dragende) bomen.

Bij gevaar voor bezoekers/deelnemers moet tijdig worden besloten het evenement (tijdelijk) stil te leggen, of zelfs af te lasten. Als er sprake is van een evenementencamping moet er rekening worden gehouden met specifieke maatregelen voor de campinggasten, maar ook voor de tenten/voorzieningen op de camping.

Eventuele maatregelen bij extreme wind worden omschreven in bijlage I. "Checklist maatregelen extreem weer".

5.4 Extreme neerslag / onweer

Extreme neerslag, in de vorm van regen, hagel en/of sneeuw, kan het gehele jaar voorkomen. De kans op hevige stort- of hagelbuien, al dan niet met onweer, tijdens een evenement is het meest realistisch. Bezoekers/deelnemers kunnen onderkoeld raken en constructies kunnen het begeven/instorten. Ook kan het evenemententerrein slechter bereikbaar en toegankelijk worden.

Op het moment van onweer kunnen bezoekers/deelnemers getroffen worden door de bliksem. Dit hoeft niet via een directe inslag, maar kan ook via constructies als een podium, lichtmast, etc. Het nadeel van onweersbuien is dat deze zich moeilijk laten voorspellen en soms uit het niets verschijnen.

Ondanks dat de kans op extreme sneeuwval in combinatie met een evenement zeer klein is, kan dit grote gevolgen hebben. Constructies kunnen bezwijken onder het gewicht van het sneeuwdek waardoor mensen bedolven kunnen raken. Ook de bereikbaarheid van het evenement/eventemententerrein voor hulpdiensten kan negatief beïnvloed worden.

Eventuele maatregelen bij extreme neerslag worden omschreven in bijlage I. "Checklist maatregelen extreem weer".

Bijlage I. Checklist maatregelen extreem weer

De organisatie monitort bij een buitenevenement en/of een evenement in een tent een week van tevoren bij een erkend weerstation de weersvoorspelling op de dag(en) van het evenement. Op basis van de voorspelling neemt de organisatie maatregelen om de veiligheid van bezoekers/deelnemers van het evenement bij de verwachte weersvoorspelling te waarborgen. Zowel gedurende de aanlooperperiode naar het evenement, als tijdens het evenement blijft de organisatie de weersomstandigheden monitoren. Indien nodig worden de maatregelen uitgebreid en/of aangepast. Afhankelijk van het soort maatregel wat een organisatie neemt, is het van belang dat deelnemers/bezoekers tijdig op de hoogte worden gesteld van de genomen maatregelen ten behoeve van het evenement.

In de hieronder aangegeven checklist worden per extreme weerssituatie diverse maatregelen weergegeven die een organisatie kan nemen bij (de voorbereiding op) extreemweer situaties. Afhankelijk van het type en de locatie van het evenement kan het echter zijn dat er specifieke (niet in de checklist opgenomen) maatregelen nodig zijn die naast genoemde maatregelen moeten worden genomen. Daarnaast moet altijd worden aangegeven wat de criteria zijn om (op voorhand) het evenement tijdelijk stil te laten leggen, uit te stellen of zelfs af te gelasten!

Algemeen	
• Bereid duidelijke communicatieboodschappen voor en bepaal: hoe, hoe vaak, vanaf welk moment en welke boodschap gecommuniceerd wordt.	
• Start vroegtijdig (extra) veiligheidsoverleg op.	
• Breng in kaart welke risicogroepen, in relatie tot extreem weer, aanwezig zijn/deelnemen.	
• Breng mogelijke schuilplekken/-locaties in kaart;	
• Controleer nooduitgangen, evacuatie routes / - locaties.	
(Extreme) warmte	
• Zorg voor goede communicatie: - Wat kunnen bezoekers/deelnemers doen om oververhitting te voorkomen; - Laat zelf zonnebrandcrème meenemen en eventueel petje/hoedje;	
• Versterk de evenementenzorgverlening en acute zorg voor medische hulpverlening;	
• Zorg voor voldoende (gratis) drinkwater.	
• Zorg voor beschikbaarheid zonnebrandcrème en petjes/hoeden.	
• Creëer voldoende schaduwplekken.	
• Bij sport-/inspanningsactiviteiten: - Verlaag het intensiviteitsniveau; - Verplaats het evenement naar een koelere periode (voor 12:00 en na 16:00 uur); - Indien mogelijk laat de activiteit in de schaduw plaatsvinden; - Zorg voor extra evenementenzorgverleners dan bij de gebruikelijke activiteit; - Overweg om isotone sportdrink of bouillon te verstrekken; - Bij (open)water activiteiten alleen in schoon en gecontroleerd zwemwater (risico blauwalg); - Bij smog dient ook het intensiviteitsniveau te worden verlaagd.	
• Hygiëne: - Maak sanitaire ruimten extra vaak schoon; - bewaar voedsel in een koeling tot kort voor het bereid/geconsumeerd wordt; - Maak bij verkoeling van bezoekers/deelnemers gebruik van schone leidingen en koppelingen die geschikt zijn voor drinkwater (let op legionella gevaar);	
• Plaats eventueel emmers water met sponzen op het terrein (let op hygiëne!)	

<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor voldoende ruimte rondom podia en zorg dat mensen zich makkelijk kunnen verplaatsen naar drinkwaterplaatsen / koelere locaties. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Richt koelplekken in met bijvoorbeeld windmachines en/of douches. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Wees alert op gebruik van alcohol en drugs; 	
<ul style="list-style-type: none"> • Hanteer de uitgangspunten uit de richtlijn "Veldnorm Evenementenzorg". 	
Extreme kou / Onderkoelingsgevaar	
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor goede communicatie: <ul style="list-style-type: none"> - Wat kunnen bezoekers/deelnemers doen om onderkoeling te voorkomen; - Wijs op de risico's van alcohol en drugsgebruik bij (extreem)koud weer. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Creëer plekken/locaties waar men kan schuilen en op temperatuur kan komen. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor warm eten en/of drinken. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor voldoende hulpverleners en beschikbaar materiaal om onderkoeling te behandelen (bijvoorbeeld warmtedekens, -materialen, handdoeken) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Biedt regenponcho's aan. 	
Extreme wind	
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat tijdelijke bouwwerken, hekwerken, etc. vastgezet/verstevigd zijn. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Controleer de wind-/stormbestendigheid van tijdelijke bouwwerken (tentboek). 	
<ul style="list-style-type: none"> • Berg loszittende materialen op of zet deze vast. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Controleer (blad dragende)bomen en verwijder loszittende taken 	
<ul style="list-style-type: none"> • Ruim zand / stof wat kan verwaaien op. 	
Extreme neerslag / Onweer	
<ul style="list-style-type: none"> • Breng lagere gedeelten op het evenemententerrein in kaart. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Breng eventueel stro/zand/houtsnippers aan om beschikbaarheid terrein te verbeteren. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Breng eventueel rijplaten aan op locaties die bereikbaar dienen te zijn voor hulpdiensten/goederen. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Verwijder sneeuw van (tent)daken en constructies. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Scherm elektrische apparatuur indien nodig af. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Creëer schuilplekken bij (mogelijk)onweer 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat staalconstructies e.d. geaard zijn. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Plaats bliksemafleiders op hoge punten. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Verbied bij (kans op) onweer werkzaamheden op podia en hoge objecten. 	

Bijlage IIa. De-escalatieschema organisatie

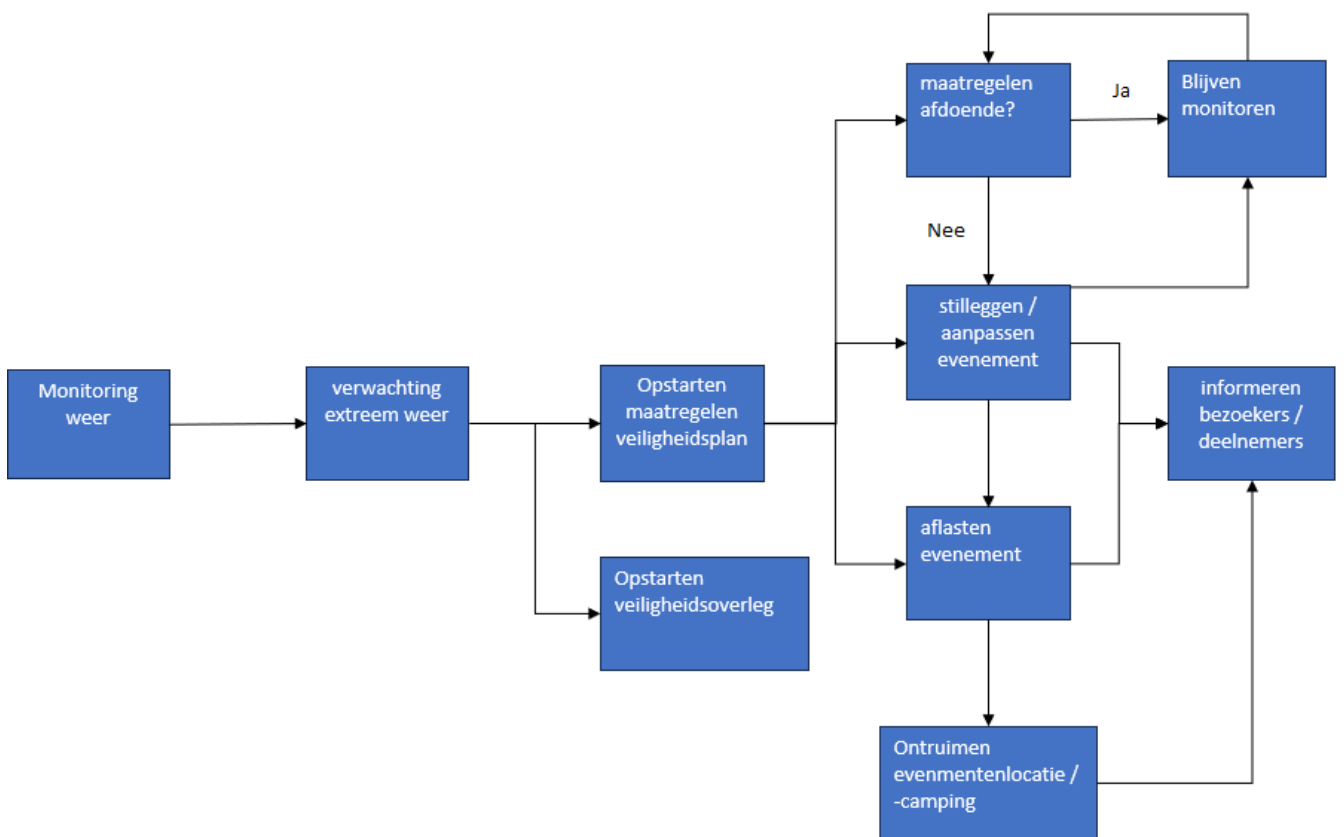

Fig. 2a. De-escalatieschema organisatie

Bijlage IIb. De-escalatieschema VRNHN/hulpdiensten

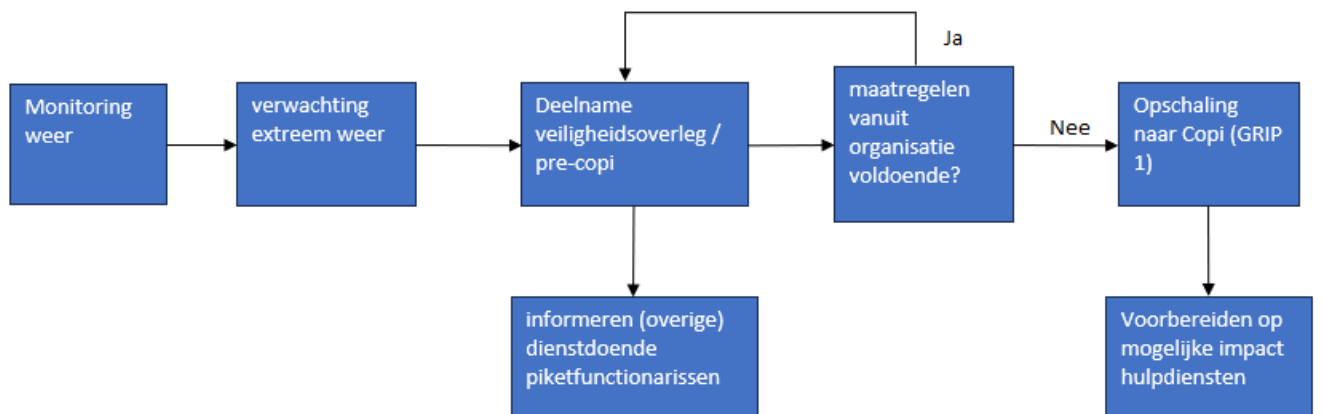

Fig. 2b. De-escalatieschema VRNHN/hulpdiensten

Bijlage III. De-escalatieladder

IIIa. De-escalatieladder

Code	Maatregelen	Veiligheidsoverleg	OvdG	OvdB	OvdBz	OvdP
Wit	<ul style="list-style-type: none"> Basismaatregelen zoals omschreven in veiligheidsplan. 					
Groen	<ul style="list-style-type: none"> 					
Geel	<ul style="list-style-type: none"> 					
Oranje	<ul style="list-style-type: none"> 					
Rood	<ul style="list-style-type: none"> Tijdelijk stilleggen evenement. 					
Zwart	<ul style="list-style-type: none"> Annuleren/aflasten evenement; Ontruimen evenemententerrein / -camping. 					

IIIb. Momentum de-escalatieladder

Onderstaand overzicht geeft overzicht op welk tijdstip, welke kleurfase van toepassing is.

Tijd	01:00	02:00	03:00	04:00	05:00	06:00	07:00	08:00	09:00	10:00	11:00	12:00	13:00	14:00	15:00	16:00	17:00	18:00	19:00	20:00	21:00	22:00	23:00	00:00
Code																								
Wit																								
Groen																								
Geel																								
Oranje																								
Rood																								
Zwart																								

Bijlage IV. Drempelwaarden kleurcodes KNMI

Drempelwaarden voor de kleurcodes

		Code geel	Code oranje
Regen		Verkeershinder door aquaplaning, of >50 mm in 24 uur	>75 mm in 24 uur
Gladheid & sneeuw		Minimaal 1 van de volgende criteria: * lokale gladheid door op-, aan- of bevriezing van natte weggedeelten, hagel, sneeuwresten of lokale ijzel * tot 5 cm sneeuw in 6 uur * tot 3 cm sneeuw in 1 uur	Minimaal 1 van de volgende criteria: * op uitgebreide schaal gladheid door ijzel of bevriezing * >5 cm sneeuw in 6 uur * >3 cm sneeuw in 1 uur * sneeuwval en/of driftsneeuw (>40 km per uur), leidend tot sneeuwduinen
Onweersbuien		Lokale onweersbuien met lokaal één of meer van de volgende verschijnselen: * windstoten (>60 km per uur) * of lokaal veel neerslag (>30 mm in 1 uur) * of hagel (tot 2 cm)	Georganiseerde onweersbuien met lokaal één of meer van de volgende verschijnselen: * zware windstoten (>75 km/uur) * of lokaal veel neerslag (>50 mm in 1 uur) * of grote hagel (>2 cm)
Windstoten		>75 km per uur Kust, winter: 90 km per uur	>100 km per uur Kust, winter: 120 km per uur
Temperatuur (hitte/ koude)	 	Minimaal 1 van de volgende criteria: * hitteplan (4 dagen maximum temperatuur >27 °C), na consultatie RIVM * maximum temperatuur >35 °C * windchill <-15 °C	Minimaal 1 van de volgende criteria: * drie aaneengesloten etmalen maximum temperatuur >30 °C, waarbij minimum temperatuur >18 °C * windchill < -20 °C
Zicht		< 200 m	<10 m
Hozen		Bij waarneming (geen standaard tijdsduur)	

Verwachtingstermijn, kans en gebiedsgrootte

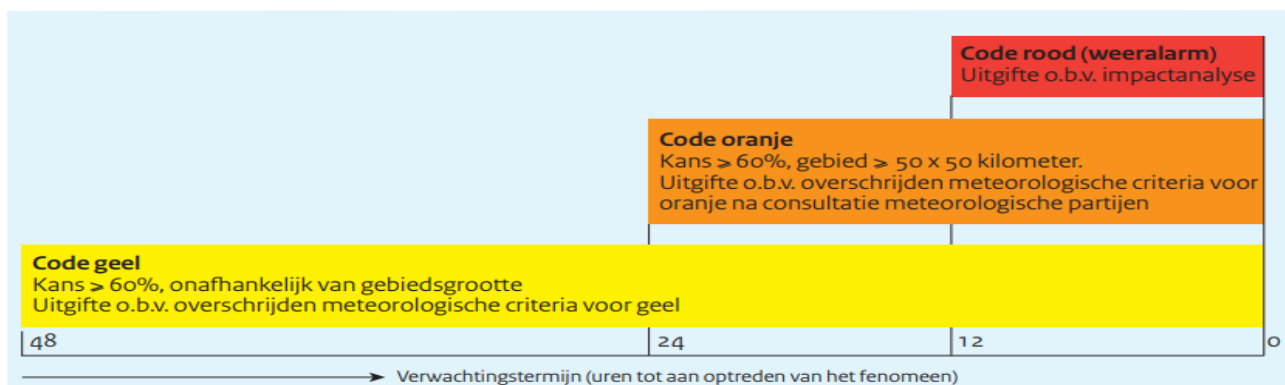

Fig.1 Drempelwaarden kleurcodes. (Bron folder_KNMI_waarschuwingen_okt2015)

Bijlage V. Hitte index Steadman

		Temperatuur															
		27°C	28°C	29°C	30°C	31°C	32°C	33°C	34°C	36°C	37°C	38°C	39°C	40°C	41°C	42°C	43°C
Relatieve luchtvochtigheid	40%	27°C	27°C	28°C	29°C	31°C	33°C	34°C	36°C	38°C	41°C	43°C	46°C	48°C	51°C	54°C	58°C
	45%	27°C	28°C	29°C	31°C	32°C	34°C	36°C	38°C	40°C	43°C	46°C	48°C	51°C	54°C	58°C	
	50%	27°C	28°C	29°C	31°C	33°C	35°C	37°C	39°C	42°C	45°C	48°C	51°C	55°C	58°C		
	55%	27°C	29°C	30°C	32°C	34°C	36°C	38°C	41°C	44°C	47°C	51°C	54°C	58°C			
	60%	28°C	29°C	31°C	33°C	35°C	38°C	41°C	43°C	47°C	51°C	54°C	58°C				
	65%	28°C	29°C	32°C	34°C	37°C	39°C	42°C	46°C	49°C	53°C	58°C					
	70%	28°C	30°C	32°C	35°C	38°C	41°C	44°C	48°C	52°C	57°C						
	75%	29°C	31°C	33°C	36°C	39°C	43°C	47°C	51°C	56°C							
	80%	29°C	32°C	34°C	38°C	41°C	45°C	49°C	54°C								
	85%	29°C	32°C	36°C	39°C	43°C	47°C	52°C	57°C								
	90%	30°C	33°C	37°C	41°C	45°C	50°C	55°C									
	95%	30°C	34°C	38°C	42°C	47°C	53°C										
	100%	31°C	35°C	39°C	44°C	49°C	56°C										

legenda:

- Blijf Alert
- Voorzichtigheid geboden
- Gevaar
- Groot gevaar

Fig. 3, Hitte index Steadman (bron RIVM)

Toelichting:

De hitte-index van Steadman is gebaseerd op een aantal aannames wat betreft body mass index (BMI), lengte kleding, lichamelijke activiteit, blootstelling aan zonnestrallen en windsnelheid. Bij gebruikmaking moet rekening worden gehouden met het gegeven dat de tijdsduur duur van de blootstelling en type deelnemer/bezoeker van een evenement (gezondheid, invloed van drank, drugs) de index negatief kan beïnvloeden.